

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת שמייני

לפסוק את הדין

לאחר שגמר שמעון את עיסוקיו פנה אל קרובו ר' משולם וברכו לשלום, הוא שאל אותו מה בפיו, מדוע עשה דרך כל כך ארוכה עד אליו. אמר לו ר' משולם שהוא עומד להשיא את ביתו וההוצאות גדולות מאוד, ואם יוכל לעזור בהוצאות הכספיות. חשב שמעון העשיר והוציא מכיסו חמישה זהובים ונתן לו. ר' משולם היה בהלם, בשביל להשיא את ביתו הוא זקוק לפחות למאה וחמשים זהובים! וכי זה רק הסכום שאתה נותן לי??? אך שמעון העשיר אמר לו שעשרה קבצנים גם יחד לא מקבלים סכום שכזה, וכי קרבה כזו של רביעי חמישי נחשבת לקרבה? אם כן מעתה יצטרך לממן את מחצית דלפוני המדינה.

יצא ממנו ר' משולם כשהוא שבור ופנה אל הצדיק ר' לוי יצחק מברדיצ'וב הרב שמע את דבריו ואמר לו שהוא יראה מה הוא יכול לעשות בנידון. הגיע מוצ"ש לילה הראשון של סליחות ובית הכנסת היה מלא מפה לפה, כולם ממתנים לצדיק ר' לוי יצחק, אלא שהרב מתמהמה ולא מגיע. השעה נהייתה מאוד מאוחרת, והנה נכנס אחד הגבאים לבית הכנסת וניגש לשמעון העשיר. הוא אמר לו שהרב מבקש ממנו לגשת אליו בדחיפות. כאשר נכנס אל הרב אמר לו הרב "מידי שנה כאשר אנו נגשים לסליחות אנו מבקשים סליחה וכפרה מאת הקב"ה אנו מתחננים שיזכור לנו זכות אבות אברהם יצחק וישראל עבדיך, אלא שהשנה טענה זו לא תועיל שכן יטענו כנגדי מה לך ולאבות הקדושים, אני יטען הר"ה קרובי זכות אבות אבותינו, אלא שבשמים יטענו שמעון הגביר פסק לפני כמה ימים כי אין להתחשב בקרבה כזו רחוקה לכן השנה אמרתי שאין טעם לבוא ולומר סליחות... שמע כך שמעון העשיר והתחייב לתת לר' משולם קרובו את כל הוצאות החתונה. **אכן כל אדם קובע ופוסק לעצמו כיצד יתנהגו עימו בשמים!!!**

הרב שמואל ואחזקאל!!

פנינים ממח"ס "זרע שמשון" * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדביו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"צדקתך לא כסיתי בתוך ליבי אמונתך ותשועתך אמרתי לא כחדתי חסדך ואמתך לקהל רב, אתה ה' לא תכלא רחמך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני"

[מ', י"א - י"ב]

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - שבזכות האמונה של עם ישראל בהקב"ה שרתה עליהם רוח הקודש ואז אמרו בני ישראל את השירה בים סוף. זו הכוונה בפסוק "אמונתך ותשועתך אמרתי".

עוד מדגיש הפסוק "אמרתי" לומר שאנו אומרים את השירה הזו מידי יום ביומו. **וכמו שהגמ' ברכות [יב.]** אומרת כל שאינו אומר 'אמת ויציב' בשחרית. ובערבית 'אמת ואמונה' לא יצא ידי חובתו.

מסביר רש"י 'אמת ויציב' מורה על חסדי ה' והניסים שנעשה לנו בגאולת מצרים. 'אמת ואמונה' הם על החסדים שעתידי לעשות לנו הקב"ה כשיגאל אותנו.

וזו הכוונה בפסוק "חסדך ואמתך" שהם כנגד 'אמת ויציב' שבשחרית. וכנגד 'אמת ואמונה' שבערבית. "לקהל רב" שהם הניסים שעם ישראל עבר במצרים. וכנגד מה שעתידי לבוא בגאולה השלימה נאמר "אתה ה' לא תכלא רחמך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני" ודיבר בלשון עתיד.

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

"קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעלה" [ט', ג']
בספר 'ללמדך' הביא את ה'תורת כהנים' - שעם ישראל היו צריכים להביא עגל בשביל לכפר על חטא העגל, ושעיר עזים בשביל לכפר על מכירת יוסף.

שואלים חז"ל - מדוע קשרו בין שני הקורבנות יחד גם על חטא העגל וגם על מכירת יוסף - זה מובן שחטא העגל היה ממש כעת, אך מכירת יוסף היה שנים רבות קודם לכן?

מסבירים חז"ל במכירת יוסף הייתה טענה על יוסף מדוע לא הוכיח את השבטים הקדושים ישירות אלא הלך ליעקב והוציא את דיבתם רעה, ואילו לאחר חטא העגל עם ישראל הרג את חור בנה של מרים על כך שהוכיח אותם ובכך הם הראו שאי אפשר להוכיח אותם באופן ישיר. אם כן אותה טענה מדוע יוסף לא הוכיח אותם ישירות כבר לא עומדת, שאם היה יוסף מוכיח אותם ישירות מיד היו הורגים אותו ולכן נאלץ לספר זאת לאביו. **לכן הוצרכו בני ישראל לכפר יחד, גם על חטא העגל וגם על מכירת יוסף שהם תלויים אחד בשני.**

ומכאן אנו רואים שהאדם קובע ופוסק לעצמו את דינו וכפי שהוא מתנהג עם זולתו כך יתנהגו עימו...

מסופר על ר' משולם שהיה צריך להשיא את ביתו וההוצאות היו מרובות מאוד. עלה במוחו רעיון לגשת לעיר ברדיצ'וב שם יש לו קרוב משפחה עשיר מאוד בשם שמעון שוודאי יעזור לו בשמחת נישואי ביתו.

טלטל את עצמו בדרכים עד אשר הגיע למעונו של קרובו שמעון. דפק על הדלת והמשרתים הכניסו אותו וכיבדו אותו במאכל ומשתה ואף סידרו לו מקום לנוח עד אשר יוכל שמעון להתפנות אליו.

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פניני "אור החיים" הקדוש

לדביו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

ויקרב אהרן אל המזבח [ט', ח']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - בדרך רמז שערך כפרת החטא בקרבן תלוי במחשבתו של המקריב, כשאדם חוטא הרי הוא עצמו מתחייב בעונש מיתה כפי שנאמר ביחזקאל [י"ח, כ'] "הנפש החטאת היא תמות" וכמו שנאמר בירושלמי מכות [פ"ב ה"ו] ששאלו לנבואה מהו ענשו של החוטא והשיבה שהנפש החוטאת תמות. אלא שלרב רחמיו של הקדוש ברוך הוא עשה חסד עם הברואים ותיקן שיביאו קורבן ויתכפר להם עם התשובה. לכן צריך המקריב לחשוב על כל פעולה שעושים בקורבן שחיטה זריקת הדם והשרפה על גבי המזבח שמחמת חטאו היה ראוי לעשות את כל זה בגופו ואז ישוב בתשובה שלמה על חטאיו ומתכפר לו בעבודות הקורבן.

זהו מה שנאמר ויקרב אהרן אל המזבח שבדעתו ובמחשבתו הרגיש כאלו הוא מקריב את עצמו והקב"ה ריחם עליו ועשה זאת על הבהמה.

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

כיצד ניתן להכין טחינה בשבת?

סדר הכנת טחינה כך הוא: נותנים לתוך קופסא טחינה נוזלית, מוסיפים מים (מלח פלפל ומיץ לימון כל אחד כיד ה' הטובה עליו) בוחשים בעזרת כף עד שמתקבלת התוצאה הרצויה. (במידה ויצאה טחינה סמיכה או דלילה מהרצוי, ניתן להוסיף מים או טחינה גולמית ולבחוש עד לקבלת המרקם האהוב). המתבונן בתהליך זה מתחילתו לסופו, יראה שלאחר כמה בחישות, נהפכת הטחינה הגולמית לחלקיקים חלקיקים בתוך הנוזל, ובשלב הבא לאחר עוד כמה בחישות הכל הופך לחלק אחד. ובעצם יש כאן איסור של מגבל תולדה של לש במעבר משלב הביניים לשלב הסופי (וכ"ש מי שנותן פיטרוזיליה ושום קצוצים, שאף הם מתגבלים בטחינה) שעניין מגבל הוא להפוך חלקיקים קטנים לגוף אחד, ומעתה יש לאסור הכנת טחינה בדרך זו בשבת (יעויין בששי"כ פ"ח סל"א). **הפתרון למי שלא הכין קודם שבת טחינה, הוא לעשות טחינה נוזלית ביותר** (כפי שמצוי בחנויות פלאפל וסטקיות, ומאוד שייך בנותן טחינה תוך בקבוק לחיץ) ע"י שנותנים בשלב הראשון כמות גדולה של מים, כך שיוצאת בסוף טחינה דלילה הנשפכת כמשקה. באופן זה אינו חשוב לישא, מפני שלישה שייכת בביללות, וכאן זהו משקה עכור המותר להכינו בשבת (חזו"א נח' סק"ט, שלחן שלמה שכא' סעיף טז', ששי"כ פ"ח הערה סא', אול"צ ח"ב פלי"ד ס"ח, חזו"ע שבת ד' עמ' רפ'). ויש אשר הכינו קודם שבת טחינה ונתנוה במקרר, ובבואם לסעודתם גילו שהטחינה התקשתה. באופן זה מותר להוסיף מים ולדלל את הטחינה, שפעולת דילול מותרת בשבת, שאין עניינה חיבור החלקיקים אלא הפרדתם, ויש לטרוף באופן זה

בנחת ולא בכח, שאסור לטרוף בכח מפני שדומה ללש (כל זה בביאור"ל שכא' סעיף טו'). הנותן פיטרוזיליה ושום קצוצים, יזהר שלא לקוצצם דק דק, אלא יהיו החתיכות גדולות במקצת, וכן יקפיד לקוצצם סמוך לסעודתו (כמבואר כ"ז בב"י שהביא משנ"ב שכא' ס"ק מה'). **הרצאה לסחוט לימון, בעזרת מסחטה אסור לכו"ע** (מפני שע"ז נמצא בורר את החרצנים והשקיקים הגדולים, בעזרת המסננת המפרידה בין המסחטה לקערת קיבול המשקה). **מותר לכו"ע לסחוט לתוך טחינה שאינה דלילה** (שאינה נשפכת, כמו סלט 'חומוס', כמבואר בשו"ע שכ' סעיף ד'), **ונחלקו הפוסקים אם מותר לסחוט לתוך טחינה נוזלית** (בשו"ע שכ' סעיף ו' כתב מותר לסחוט לימונים, ואולם בפוסקים היו שפקפקו לומר שטעם היתרו של השו"ע לא קיים בימינו. להלכה ג' שיטות בנושא זה: למשנ"ב שכ' ס"ק כב' ובא"ח ש"ש יתרו ה' פסקו להחמיר לכתחילה, והתירו כאשר סוחט על גבי סוכר, אפילו אם נותן אח"כ ריבוי משקה, כדין כל סוחט ע"ג אוכל. בחזו"א סימן נו' סק"ז אוסר לחלוטין, וכן אוסר אפילו בסוחט ע"ג סוכר עבור לימונה. באול"צ ח"ב פלי"ב ס"ב, ובחזו"ע שבת ד' עמ' קלד' התירו אפילו סוחט לתוך כלי ריק, דס"ל שאף בימינו מותר לשו"ע). והוי יודע שאין היתר להכין טחינה ע"י שינוי בצורת הנתינה ושינוי בצורת הערבוב (שמבואר בשו"ע שכא' סעיף טז', ובסימן שכד' סעיף ג' שמותר לכו"ע וע' במשנ"ב שכא' סק"ס"ח) דכל מה שמועיל שינוי בסדר הנתינה הוא רק כאשר עוסקים בדבר המתגבל (לדוגמא המכין סלט מתירס טונה וקוביות מלפפון חמוץ, ומגבלם בעזרת רוטב כמיונז נוזלי, מותר ע"י שמשנה בסדר הנתינה, שקודם נותן הרוטב, וכן משנה בצורת הערבוב ע"י בחישה שתי וערב. ע' חזו"א נח' סק"ט. וזה מותר לכו"ע בעיסה רכה) אבל כאן כל עוד לא עשה כמה ערבובים, עדין לא הגיעו החלקיקים, ושינוי בסדר הנתינה בשלב זה כיצד יועיל לאיסור גיבול שיבוא לאחר הבחישה?

גאורה מלאחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור
הספר שרבים ציפו לו

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להוציא אל אמת הקדשה איקויריז

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים